

„Vienybė Lietuvių“
 Published every Wednesday
 Brooklyn, New York.
 Yearly subscription rates:
 In the United States and
 Canada \$2.00
 To Foreign Countries \$2.50
 Advertising rates on applica-
 tion.
 Address all communications
 to publishers:
J. J. PAUKŠTIS K. BRAZYS
 120-124 Grand St.
 Brooklyn, N. Y.

VIENYBĖ LIETUVŲ

„Vienybė Lietuvių“
 Išleista kas trečiadienį
 Brooklyn, N. Y.
 Prenumerata metams:
 Suvienijose Valstijose ir
 Kanadoje \$2.00
 Europon ir kitur \$2.50
 Prenumerata mokama iš vir-
 šaus. Prenumeratos metas
 skaitosi nuo laiko užrašymo
 ne nuo Naujo Mėto.
 Apgarsinimų prekių klaus-
 kite laišku.
J. J. PAUKŠTIS K. BRAZYS
 120-124 Grand St.
 Brooklyn, N. Y.

Visuomenės, literatūros ir politikos savaitinis laikraštis.

Nr. 45.

Brooklyn, N. Y., Branch—Plymouth, Pa. 10 d. Lapkričio (November) 1909 m.

ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER OCTOBER 23, 1907, AT THE POST-OFFICE AT BROOKLYN, N. Y., UNDER ACT OF MARCH 3-ED, 1879.

Metai XXIV

Steigkime liaudies namus.

Didinantys lietuvių Amerikos ateivių skaičių, auga jų reikalai; plocius, kuris patogiai apngdavo lietuvių reikalus, dabar pasirodo permažas. Girdime jau vis didesnius skundus ir platesnius reikalavimus, ypač jaunomenės tarpe; vieni nori mokyties rašyt, antri — daug knygų skaityt, tretį — lietuvių teatrą pakylėt augščiau, ir tt. Bet kiekvienas tokis balsas už-ibaigia tuompradinį dejavimą, kad: nėra kam, nėra kur...

Sunku bus lietuviams įsitaisyti savas mokyklas, nes ne daug da tėra lietuvių, kurie suprastų mokyklų reikalingumą. Bet yra vienas kelias kuriuomi mes grįtiti iš to kėblumo galime išeiti. Tai lietuviškos sverainės, arba liaudies namai. Tokių namų reikalingumą jau daugumas supranta, ir su kuom tik mūsų miestuose neišsinekesi, beveik žėdnas pasakas, kad: būtų gerai turėti savo svetainė. Tai gi, ar negeriamas dabar būtų pradėti agitacija už šį klausimą? Steigiant tokiai namaturėtu atstovėti ir svetainę ir mokyklą, todėl turėtų vadintis „Liaudies Namai“. Toks namas turėtų būti nors su keletu kambarių, kaip va: skaitykla, kambarys dainininkų ir teatrinių repeticijų. Dideli ruimai draugų-čių susirinkimams ir teatrims. Visuomenė, matydama, kad šitokie namai bus neišpasakytai jai naudingi, žinoma, neatšakys ir psaukti. Aukų rinkimo budas turėtų būti toks: — atspausti reiktų „Tautiškus ženklelius“ — (stempas), (kaip kad yra pas kitas tautas, pav. rusinus); ženklelių kaina turėtų būti mažiausiai nors po 5-kis centus. Kolektoriai kurie rinkų nuo žmonių aukas, turėtų duoti vieną ženklelį už kiekvieną punktuką (šitas aukų budas būtų vartojamas vien tik dėl tikrumo). Komitetas, išlavęs kolektorių tokių ženklelių tam tikrą skaičių, gali lengvai sužnoti, kiek tikrai pinigų yra surinkta. Ir kas gi galėtų atisakyti paaukuoti per metus nors 5-kis centus tam reikalui — patatymui Liaudies Namų? Jeig tik 10000 lietuvių aukus jau ant metų, t. y. nusipirkt už 5 c. vieną narutę, tai turėsimė \$500.00! Bet šitas tuku-

tančių padarys jau \$5,000. O juk at-irastų lietuvių, kurie ir po daugiau, negu po vieną, nusipirktų tautiškių ženklelių per metus. Ir lengvai būtų galima per metus ar dvejus pastatyti lietuviams savo miestuose Liaudies Namus.

Paziūrėjus, kiek lietuvių išmoka pinigų svetimtaučiams už svetainės, susirinkimams, prakalboms, baliams, teatrims, etc. etc. net baimė ima. Kodėl mes nepanorim tą viską įsitaisyti patį sau? Juk tik viena draugystė per metus laikydama kas mėnesis susirinkimus, išmoka \$18.00, mo ed. ma tik po \$1.50 ant mėnesio. O kur būva nors 5-6 draugystės, tai jos išmoka per metus \$108.00. Na, o kur da įvairios kuopos, kurios nors ir rečiau gal savo susirinkimu-laiko, negu draugystės, bet jostankiai rengia prakalbas, teatrų; jos da daugiau išmoka. Taip, kad paėmus pavyzdžiui kokį nors miestelį, kur nor-1500 lietuvių gyvena, mėgalime drąsiai spręsti, kad įišmoka už sales mažiausiai \$250.00 per metus!

Tat, draugystė! Laikas jau mums judinti ir risti šį mums svarbų klausimą, — steigkime savo miestuose tam tikslui fondus ir pradėkime veikti ką-nors.

A. Kamblaitis.

Kam reikalingi pseudonimai.

Žodis „pseudonym“ reiškia „slapyvardė“. Daugelis mano, kad jei po straipsniu ar žinute bus pasirašyta pseudonimu, o ne tikraja pavarde, tai ten nebus rašoma teisybės, nes esą: rašytojas bijo pasirašyti savo tikrą pavardę. Visai netame dalykas, ypač kalbant apie žinutę rašytojus. Korrespondentai paduodami laikraščius žinias, kurių atsitinka įvairių įvairiausių, žinoma, kartais turi paminėti ir ypata; na, o jeigu tos ypata pažijsa rašytojui, todėl paskui gali labai jį skersakinioti, ar net persekioti: zemo pobūdžio ir mazo išsilavinimo žmoneliai nemylį, kad kas apie jų pasielgimus parašo teisybę. Todėl rašytojas, nuimanydamas sukelsias t. čia pyktį nors ir teisybę rašydamas priverstas būna pasirašyti pseudonimu, netikru vardu, ar kokiais ženkais.

Yra taip jau žinoma, kad

tuli rašytojai visuomet slepia savo pavardę, nes jie negali viešai savo pavardės parodyti, ypač politikos veikėjai; juk žinoma, kad dabartiniam laikui yra daug žmonių, kurie tik ir tyko, tik ir laukia, idant ką sugriebti prieš valdžias prasižodus ir atiduoti į kankintojų nagelius. Tokie rašytojai turi vienintelį sau uztartytoją — tai redakciją, kurios pareiga neišduoti niekam ir niekeno pavardės.

Bet viskam yra rybos, taipot ir pseudonymams. Dauguma dabar naudojami pseudonymais apšme žimui sau nepatinkamų ypatų, laikraščių ir organizacijų; tokie slapukai „rašytojai“, k. ip kurmiai olovė tyko ant artimo garbės, nepalaidžia kur tik ką galim įkasti. Šiandien jau mes mažai matom tikrų pavardžių postrapiuiais ir žinutėmis, visur pasirašoma vis pseudonymais. O po tais pseudonymais daug motinė neteisybės, kuri niekina laikraščio etiką. Žemina publi cist ką ir įveda tikrą rašytojų kekšiaivimą (prostituciją). Per tai visuomenė pradeda jau abelnai nebetikėti tikriems ir teisingiems rašytojams, bei spaudos žodžiams. Paskui žmonės ir abelnai ant pseudonimų negerai žiuri. Man teko sykį dalyvauti prie didelų ginčų už pseudonimą. Buvo taip. Tula L. S. S. kuo, a, rinkdama centro valdybą, pristatė redaktorius tulą Z. A. iš Lietuvos, bet pakilo klausimas, kaip jo tikra pavardė? Pasirodė, kad niekas nežino. Todėl daugelis buvo tokių, kurie tą vyrą išniekino, kam jis, girdi, savo tikros pavardės nesirašo, nes, esą, pseudonymais dabar dengiasi tik šaldros. O kad jam nėra galimama savo pavardės aiškinti dėl lei caro valdžios persekiojimų, tik nedaugelis tą nujaute. Taigi matoma, kiek da pas mus kyla nesusipratimų, vien užtai, kad kiti slapstosi p pseudonymais, idant galėtų daug au neteisybių bei apšmeizimų padaryt.

Todėl, rašytojai — pseudonymai, priilaiykime teisybės; ką rašom, rašykim, kaip sakian, teisingai. Nes mes pasislėpę, mūs nemato. tad visuomenė laikraščius kaltina ir suverčia visas neteisybes laikraščiams, o mūsų pavidytas. Ir laikas būtų, kad pseudonymai visai sumazėtų, nes nėra didesnės garbės, kaip pasirašyti teisybę, ir po jais padėti savo varlą.

P. M. G.

PERŽVALGA.

Da vienas lietuvis—išradėjas. Mūsų bendradarbis. p. A. B. Strimaitis, prisuntė iškarpa iš dienraščio „Pottsville Republican“, kuriame buvo aprašyta apie dar vieną lietuvi—išradėją, p. Vinčą Mitrulį. Mitrulius yra kalvis ir gyvena New Philadelphijoje; jis išradęs daugelį įvairių smulkių geležies naujienelių tarpe kurių garsą padarė naujos sistemos durims jutrina (spyna), su claptu mechanizmu. Tula Baltimorės firma siuliusi Mitruliui \$5,000 už sekretą, bet jis nepriėmęs. Dabar jo psonis, K. Malavičius, atkakęs New Yorkan išbulinti mašineriją ir tuomet p. Mitruli atdengsią New Philadelphijoje nuosavę jutrinų fabriką.

Naujas rusų laikraštis. Los Angelėje pradėjo eiti naujas, pirmieviskas, politiškas—moksliškas rusų laikraštis „Velikij Okean“ (Didysis Okeanas); leidžia jį pirmievių kuopa nuo šio adreso: „Russian People's University“, Los Angeles, Cal.

Taip gi naujas. „Kel eivyj“ apgarsinta, kad Daltone, N. Y. e siąs lietuvių kalba naujas savaitinis laikraštis „Žaibas“. Adrsą paduoda Frank J. Davis. „Žaibas“ eis siąs knygos formate, talpinsiąs „teisingiausias“ žinias ir angliškos kalbos lekcijas.

Ar duosis atkreipti istorijos vežimas? Lenkų laikraštis „Czas“ einantis iš Brooklyn, organas žinomos lenkų draugijos „Zjednoczenie Polakiego Narodu“, iš priesast esančiuoju ateinančiais metais 500 metų sukaktuvių kovos po Grunvaldą, savo num. 45 parašė tam tikrą įpengiamaį straipsnį, kuriame atišaukia lietuvius, kad susijungtų su lenkais ir darbuotųsi „išliuosavimui tėvynės“. Kiek išstraipnio matosi, „Czas“ šitą „darbavimąsi“ supranta susiliejimu lietuviškų draugų-čių su lenkiškoms, arba bent rašymusi prie jų pavieniais. Tam nurodo pavyzdį ant lietuvio Jono Beinerio, kuris minėtą lenkų draugystę uzdejo ir uz tai dabar jų seimuose v suomet esąs renkamas į pirmasėdžius, ir visi lenkai r jis patiesą tuomi užganėdnti. Ką ant šito pasakyt? Męs neužmetam „Czas'ui“ blogų norų, bet mums pasirodo visas jo nairškumas. Jo nežinoma, kad Amerikos lietuviai turi savo

tautškas organizacijas neikię neblogesnes už lenkų, ir kad lietuviai tėvynės išliuosavimą visai kitaip supranta, negu „Czas“. Męs liuosybę suprantame tokią, kuri įvyks sykiu ne tik Baltiko ir Vislos pakraščiais, bet ir visoje Rusijoje; taip męs iš istoriskosios kritikos pasimokinome; o „Czas'o“ balse girdžiame „lenkų-lietuvių laisvę“. Kokią? Kokiū budu atsiekiamą? Tai — susiliejant lietuvių lenkų draugystėms Amerikoje... Na, ir ar uztikrintų mums „Czas“, kad męs su jais susilieję liuosybę atgausime? Ar jis nemato, kad mus skiria nuo jų ne kiek blogi norai, bet skirta kalba, skirtos tradicijos ir net skirti principai? Iš to atžvilgio mūsų geriau suprantama istorijos bėgis, negu lenkų. Męs broliškai gyvenam su viomis tautomis, męs galėsim net sykiu su lenkais apvaikšioti ateinantį Grunvaldo jubilejų, kuris mums lygiai, o gal ir daugiau negu juos, apina. Bet nuo „Czas'o“ svajonių esame gana toli, nes neno rime bandyti atkreipti istorijos vežimo.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

Rusija. Pakūtinu laiku da viena Rusijos policijai rūpestis prisidėjo, — tai oralai viai, kurie gali valdžiai daug pakenkti. Vidaus reikalų ministerija išsiuntinėjo į policiją sekančios įtalpos aplinkraščių: „Idant blogo noro žmonės nesinaudotų oralaiviais priešingems konstitucijai (atirado ir konstitucija!) tikslams, policija privalo akyliai temyti visus ir visokių oralaivių dirbėjus bei jaisiais lekiotojus Visos imperijos oralaivininkų klubuose reikta surašyti jų narius, smulkiai apip eš ant, kaip jie išveizi, kokius turi palinkimus politikoje ir su kuomi draugaujasi. Visus skraidžiotojus mašinomis ir tuomi intere-uojančius, slaptoji policija turi atidžiai pridaboti. Jokia oralaivių paroda nei gi aeroplanų bandymai negali atsibut be polic jos leidimo ir priežiuros. Parodas ar mūsų mėginimus tik tada pavelyti, kada bus gliai policija ištyrusi oralaivininkų ypatas ir net jų draugus.“

Kitos šalys džiaugiasi, jubiliaujas kelia, kada pas juos orlaivija plėtojas, o Rusijoj technikos pažanga atneša šiu-

reikius per valdžios nugarą. Tečiaus policijos kova prieš oralaivius vaisių neturės. Yra rubežiai, kurių policija negali pasiekti. Jei valdžia bijo, kad oralaiviai iš užsienių neužneštų laisvos literatūros, tai tegu leidžia Rusijoje laisvės žodžiui laisvai prabilti. Kitaip ji pasilikis rolėje Don Kichoto, kovojančio su vėjo malunais.

Anglija. Pereitą savaitę Londono aristokratus nuste-bino jų pačių kraujas. Kunigaikščiute Malborough viešame susirinkime pasakė tokią prakalbą, kuri visiems patiko, tik ne ponams. Ji apsisakė esanti anarkiste. Ji netikianti į politiką. Doras žmogus turis dirbt. Ar ponas, ar muzikas, turis butinai dirbt po kelias valandas ant dienos. Dirbt rankom ir protu. Ponai viką žada, bet nori, kad kiti už juos dirbtų. Darbas žmogui atneša klotį. Juo sunkiau kas dirba, tuo augščiau kyla. Darbininkų judėjimai dėlto esą toki galingi, kad jie savo protą išpletoja po darbo discipliną. Ant galo ponai Malborough ir šaukia į darbo žmones: „Netikėkite įvairiems prizadams! Jūs norit draugijoje permainingi Gerai. Tad mažiau užsivilkite politiką, o daugiau išlavėvimu, nes permainingas atneša ne politiką, tik patį žmones“.

Azija. Neramumas pakilo tarpe Koreos gyventojų. Jų patrijotizmą padilgino tris korejiečiai, kuriems pasisekė pereitą savaitę nužudyti Japonijos kunigaikštį Ito, taip gliai korejiečių neapkenčiama žmogų. Mažo mokslo žmoneliai, menkai tepažį tantis savo galę, korejiečiai dar vis viliasi gėlesią kada-nors Japonijos jungą nuimesti. Ir dabar, kada vienas terorizmo aktas gerai nusisekė, pasklido po Koreą karšta prieš japonų valdžią agitacija. Apie jos geras pasekmes vienok reikia labai abejoti. Pati nelaiminga Korea savo spekmis nebegales liuosybės atgauti, o sau uztartytojų niekur neturi, nes jos kunelis jau senai nuplėstas.

IŠ VISUR.

× Pietų Kynuose, ant salutės Amoy emė pustyti žmonės dvi ligos. Per porą pasakutnių savaitių išmirę 52 žmonės nuo choleros ir 78 nuo huboniškos plėgės.

× Vokiečių socijaldemo-

kratijos vadas, Augustas Bebelis ruošias atspaudinti savo memuarus, kurie sakoma sukelti plataus pasaulio žingeidumą. Visu-pirmu delto, kad Bebelis aut galų galo pradėjęs tikrinti, jog kiekvienos šalies socialistai turį buti pirmiau tautiečiais, o paskui socialistais. Kiekvienoje atskiroje valstybėje socializmas laimėjęs tikrai aut tautiškų pagrindų, o ne aut internacjonaliskių. Bebelio vėlesni memuarai esą kiauiai pėrsisukę germanizmui, nors jis ir turi socialdemokratišką spalvą.

X Paryžiaus protestantai iškilmingai apvairštėnėje 400 metų sukaktuves didelio reformatoriaus Jono Kalvino, kuris buvo gimes 1509 m. liepos 10, Pizaid jėje.

X Mirties baumė da placiai ima aukas Rusijoje. Taip, pastarų 9-nų mėnesių laikų pamerka 7038 žmonės Pasmerkti neilgai buvo laiko mi nezudyti. Vienu tik rugėjejo mėnesiu nuzdya: Ekatėrinovlavoj 8 (uz 1905 m. gelezkėlio streiką), Vilniuje 6, Turinske 4, Odesoj. Tiflze ir Varšavoje po 2.—Geras linksmai važinėjasi, Duma plunksnas lauzo višpatystę betvarkydama, o budėliai išsijuoę gėžia savo brolių kraują. Kada bus tam viskam pasakyta „amen“?

X Rygos vokiečių darbininkų „Verein“ (ąjunga) sukviēte minių susirinkimą ir iesėse protestą priešais platinimą pornografiškų (nepadorių) raštų ir paveikslių, kurie paskutiniu laiku emė pasibaisėtinu budu vesti prastus žmones prie doriško ištvirkimo. Nutarta aštriomis priemonėmis su tuom kovoti. Valdžia ant to ne labai pauso, nes kuodaugiau žmonės paleistuvauja, tuo mažiau beturi laiko į valdžios darbus atsizvelgti.

X Paryziuje tapo atnaujinta sensacijinė byla. Skaitytojai gal pama, kad pėreitis metais tapo suilmta žula augstos kliasos paleistuvė, M-mė Steinheil, kurios namuose būvės nuzdutas Francijos prezidentas Faure ir kuri be to da nuzdžiusi savo vyrą ir močeką. Byla, kaip byla. Bet apskaitintoji moteriške stebina visą Francijos ir kitų šalių spaudą savo neišpaakytū gabumu meluoti, kalbėti ir dramatiškais maivojimais painioti advokatus ir teisėjus.

X Vienam Paryžiaus bus-te policija suėmė du rusu šėiviu, kuriuos užtikio bedirbant bomba. Jie prsipaziņo, kad šėtas „tavoras“ eisias į Rusiją Tikrai da nežinoma, rasi jė provokatoriais yra.

X Serbija's valdžia patraukė teisman vyskupą Nikadorą uz d delf priskaltimą prieš valdžią. Viskupo kaltės tamesama. Sykį jis sappaavęs, kad Serbijoje įvykusi revoliucija karalius Petras paliktas be sosto, o ant jo pasodinta pirmėnis karūnos pavėdėjas, princas Jurgis. Sita sapnā vyskupas pasisakęs vienam draugui, o per šito liežuvi sapnas psiekęs valdžios ausis ir spaudā. Valdžia tuojau ir kibo uz vyskupo, kaipo va-

rančio priešvaldinę propagandą. Kartais mat pavojinga ir sapnuoti apie politiką.

X Danų universitetas Kopenhagene griežtai atsiskakė pavēsti amerikonom mokslininkams D-ro Cooko užrašus apie atradimą šiaurinio poliuso. Todėl amerikoni geografai prašo, kad nors kelis juos prileistų prie peržiūrėjimo. Bet danai ir šita amerikonom atsakė.

X Laiku savo buvimo Francijoje, Rusijos caras apziurinėję naujos sistemos aldijėlę (valtele), kuriaja nardosi vandenuse. Žingeidumas paėmęs carą uzklausti išradėją: kas jis tokis. Inžinierius atsakęs: „Aš esu lenkas, kurį tamst s valdžia išvijo iš tėvynės.“

X Augščiausias imperijos teismas Austrijoje apskelbė, kad lavonų kremacija (deginimas) esąs neįtatymskas laidojimo budas, nes priešināsis krikščionybės mokslui. Išeina, kad krikščionybė bijasi sudėginti mirusius savo išpažintojus, nes paskui nebebutų galima juos pristatyti į paskutinį Dievo teismą.

X Vėl paėjo gandas, kad galingas Abyssinijos karalius (negus) Menelikas tapęs iš tiktas apopleksijos ir esąs arti mirties. Jam pasimirus laukiama tenai didelių suiručių, nes Meneliko suns esąs labai laukinis vaikisėtas, kurio didžiama abyssiniečių nenori valdonu isgyt.

Iš Lietuvos.

Panevėzyje nuo pradžios choleros pasirodymo (rugs. 18 d.) iki spalio 5 d. apsirgo 40 žmonių, pasveiko 6, numirė 20.

Tamošbudis. (Naumiesčio pav.) Rugs. 17 d. naktį Goliejuose pas Tofilijū Griaškū budžio žensargiai darė kratą, bet nieko nerado. Kadangi tada nebuvo namie nei Tofilijaus, tai tie tvarkadariai voprašvitus vėl sugrįžo. Radę namie Tofilijū emė gždinti ir reikalavo atiduoti ginklus ir knygutes. Matydami, kad gzdinimas nieko negelbsti, suraše protokolą ir išsivilkė.

Kadugys.

Gražiškiai (Vilkav. p.) *Biaurus darbas.* Mūsų parapijoj kaime K. ukininko K. ūzmigo beganydamas pėmenukas. Ukininkas, pamatęgyvulius ne vietoje ir radępiemenuką bemiegantį, prisėlinęs „pamokno“ taip, kad piemenukas neilgai sirgęs numirė. Jo tėvai, sako, tik tą vietą teturėjo. Tai nepirmutis toks „pamokinimas“ Lietuvoje! Kada tokiems darbam bus galas?

Sapelis.

Gelaziai (Panev. p.) Rugs. 20 d. Panevėžio žandarai krėtė malunininką Baroną. Nieko nerado. Spėjama, kad neto limas kaimynas apskundė. Ar tai gražu?

Cia norima įkurti vartotojų krautuvė. Draugijos istatėjai paduoti gubernatoriui užtvirtinti.

Južintai (Ežerų p.) Rug. 14 d. buvo rinkikų sueiga, tre-

čią kart šaukiama dėl padidinimo viršaičiui su raštininku algo. Sueiga atsiskakė padidinti. Dabar šauks suvažiaviman (sjezd). Išrinkta įgaliojiniai, kuriems įakyta nesutikti didinti algą: tegul patjęs deda, kad nori.

Mūsų apielnkėj į vieną sėdijas išsidalino šie sodžiai: Trakai, Pakluonės, Skeiriai ir baigia dalintis Radzionis. („Lief. Ukin.“)

Iš AMERIKOS

Peary atsigriebla. Ant galų pagalios įsikiešo ir mokslo draugystės įginčius tarpe poliuso atradėjų Cook ir Peary. Nacionališkoji geografų draugija Vašingtone, peržiūrėjusi visus Peary kelionės užrašus ir nusprendusi, kad jis sveikas tkrakį ikėlė koją į šiaurinį poliūsą. Todėl oficiališkai ir užtvirtino Peary poliuso atradėją. Kas bus dabar su Dr. Cook'o atradimu, kuris įvyko čielus metus ankėčiau?

Trankiniai nebesusikuls. Inžinierius Lacroix išbandė ant Erie gelezkėlio idomų savo išradimą, kuris anliuku žadprašalinti visokias nelaimes ant geležinkelių. Yra tai rods kėbloskas elektriškas prietaisas, kuriam reikalinga bus ant geležkelių trečia rėle; to aparato viena dalis bus vagzaluose, kita traukiny ir visuomet parodys, kad ant gelezkėlio priešakį yra kokis nors pavojus, prie ko žalia lemputė tuojaus užges ir traukinys akies mirksniu galima bus sustabdyt.

Geriau vėlai, negu niekad. Prie West Point mokyklos studentai bezaizdami į kolinės bolės lošą (foot ball) užmušė kadetą Byrne ir mirtinai pažeista kitas mokinyk Wilson, iš Anapolis. Sitas incidentas sujudino mokyklų vyriausybę, kad sykį kaip nors panaikinus pavojingus moksleivių lošas. Nėra tos beveik savaitės, kad studentai nesusižeistų, o per metus ketelias deėtkų žmonių prie žaislų buna užmušta. Todėl žada mokyklų vyriausybe padaryti susivaziavimą ir šėrbti tam tikrus moksleivių žaidimų aprihavimus, kuriuos paskiau valdžia gal ir prie visų žmonių pritaikintų ir prašalintų vieną Amerikos plėgą.

Drašus apiplėšimas. Ant Niagara Falls stoties, pačiame vidurdeny du kažkokie vyriniai priejo prie ex. reso kompanijos kasieriaus Dobson ir užklaušė, ar nėra jiems atsųtų daiktų. Pasilenkus Dobsonui pasizurėt į siuntinius, vienas iš jų sudavė jam į galvą su smilėių maišeliu ir apsvaigino. Kada kasierius atgavo, tų vyrų jau nebebuvo, bet su jais dingio ir kasieriaus krepšiuokas su \$14,000.

Nauja dorininkų armija. Chicagoje labai nepuolo dora, todėl apsiėmė ją prikeliti iš purvynės „Baltojo Kryžiaus Vidurnakėių“ misija. Ji turinti jau 600 žmonių, pasišventusių tam darbu, bet tų neuženka; reikią visos 10,000. Tiedoros karėivai naktimis stovesią ant kampų, ypač piet-

neje miesto dalyj, ir gaudysia pas paleistuves vaikšėiojančius chicagiečius.

Rinkimus užmiršo. Olean, Ind. miestelis, su 500 gyventojų, pasigedo, jog šiemet pas juos rinkimų nebuvo. Pasirodė, kad jė visi apie rinkimus užmiršo. Taip ir apsiėjo.

Baumė darbo vadovams. Kaip skaitėme, trjs darbininkų vadai: Gompers, Morrisonas ir Mitchellis, buvo teisėjo Wrighto pasmerkti iš eilios: 12-kai, 9-iems ir 6-šiem mėnesiais kalėjimo už skelbiną A. F. of L. organe „Federationist“ boykoto prieš Buck Pečių Bendrovę. Pasmerktieji pasidavė Kolumbijos distrikto Apeliacijų Teisman, kurs irgi pirmąjį nuosprendį patvirtino. Tik vyriausias teisėjas Shepard su teismu nesutiko, motivuodamas, kad uždraudimas „Federationistui“ įvardyti kenksmingas unijoms išdarbijas, jaugriebia spaudos liuoxybę Darbo vadovai žada kelti bylą į J. V. Augš. Teismą.

Pralenkė Ruzveltą. Šiaurinio poliuso atradėjas Peary susiderėjo su „Hampton“ mėnesiniu žurnalu, aprašyti jame visą savo kelionę. Aprašymas trauksiasi visus 8 mėnesius. Už kiekvieną žodį Peary gausias \$1.20. Taigi pralenkė Ruzveltą, kurs už vieną žodį aprašyme savo medžioklės gausna nuo „Scribners“ žurnalo po \$1.00.

TARP AMERIKOS LIETUVIŲ.

Chicago, III.

(Mūsų scena)

„Sokk gėrėš, sokk negėrėš, sokk mergelė nusitvėrė...“ Tegul nesistebė skaitytojas iš viršūj pabriežtų eilučių. Tai yra tiesa. Kas yra matęs „miežinio“ įkaintus jausmus mūsų jaunuomenės, o ypatin-gai čia augusios, tas supras jų prasmę... Panašiai daro ir Simono Daukanto Ratelis: jam vis viena, ar kas girtas ar ne, bet šokt reikia... Stai, 24 spalio š. m. jo trius buvo sulosta keturių veikmų drama: „Išgriovimas Kauno pilies 1362 m.“ Veikalas istoriškas, atvaizdinantis mūsų lietuvių su kryževiais. Pelnas nuo perstatymo skiriamas „Apveizdos Dievo Parapijai“ Chicagoje, geriau sakant — uėpripildomą kunigėlio d Imonai, užtai gi jis ir agitacijos prieš išimą nesigailėjo: iš sakylkos ragino „aveles“ atsilankyti „kuoskaitingiausiai“. Salė buvo pilna klausytojų. Lošimas atsibuvo South Side Turner Hall.

Pabriešiu trumpai dramos turinį ir apie patį lošimą. Pakilus uždangai pasirodo Kauno pilies svėtainė. Keistuėio suns Voidatas (S. Pocius), kalbasi su keliais karėsvyrais apie kryzeivių nuozumą. Bet jo kalba nepalieka jokio įspudžio klausytojuose: krutėjimai — ne karzygio, bet šalėpinto bailio, — prie to dar kalba vienodai, be jokio permainymo bal-o. Tuom tarpu įeina Gineitis (J. Gedminas),

bajoras, ir praneša, kad kryzeiviai su visu smarkumu rengiasi prie mušio. Jo pranešimas greičiau panašus į pasi-guodimą mažojo Juozuko, kurį šelmis Petriukas sumušė ir išardė smilėių namelius... Pusias užkimusiu balsu sakinėjo Voidatui apie kryzeivių artinimąsi prie pilies, — rodos „miešparus“ giedodamas. Paskui lieka įvesta Almonė, Gineičio moteris (M. Balčaitienė) ir Vitėnas, senas vaideliotas, kunigakšėio Keistuėio pasiuntiniai. Vitėnas (K. Andriejus) savo kalba ir krutėjimu išrodė gyvensnis; jis, nors iš dalies, parodo gyvenimo var-gais nukankintą senelį. Bet Almonė visai be judėjimo ir kalbos. Apsakinėdama kryzeivių nuozumą su lietuviais netikėliais, ji daugiau erzino klausytojus: lyg užhypnotizuota, be pasijudnimo, persėdėjvė-ą laiką. Prie to dar kalbele, ak kalbele! — Rodos ir girdi Lietuvos kaimo moterėlę niuniuojant: „Kas nor Paui Marijai tarnaut...“

Antroje veikmėje pasirodo kryzeivių iguolys ir didžiojo mistro šėtra Čia biskutų užtruktime prie scenėrijos. — Rodo-je, jei neklystu, kryzeivių iguolys turėjo buti miške, te-gul sau ir lauke. Bet čionai pasirodė... parkas, aptvėrtas murine siena; šėtros taipgi nebuvo. Juok panašių parkų 1362 metuose Lietuvoje negalėjo buti. Gal rengėjai manė parodyti, kad 1362 m. Lietuva buvo kulturiškesnė, negu dabar? Šiaip ar taip — scenėrija neatkanti tam laukui. Bet tiek to.

Didis kryzeivių mistras guodžiasi savo maršalui, kad negali greitai paimti pilį. Jojo kalba, krutėjimai taip gi per silpni. Lieka suaukta karovyrėiausybe apsvartymui dal-yko. Iš viršūninkų tik vienas grafas Spanhemas (J. Gedminas), pasirodė gyvensnis. Vyriestybei besvairiant lieka įvesti keturi lietuviai belaisviai. Jaunasis belaisvis pasirodo visai be energijos, ypatingai pasirodant prieš kryzeivius ant savo draša ir nepaisymu ant mirties. Moteris taip gi silpnos; jaunesnioji vietūn buti nusiminusia, beveik juokėi. Taip gi motina išrodė jaunesnė už dukterį.

Trečioje veikmėje pasirodo lietuvių iguolys, vieta girioje. Bet čia vėl ta pati scenėriška pasirodo. Turbut užmiršta permaintyti... Senas lietuviskas bajoras, Vismantis (A. Limont) guodžiasi Vitėnui, kad kryzeiviai jam sunų pavogė. Vitėnas ramina ir nuvedė prie midau. Tuom tarpu įeina Robertas (P. Baltutis) su Zulele (M. Barėuke), pabėgė iš kryzeivių nelaisvės; Robertas išreikšia savo jėles jausmus Zulelei ir prašo jos širdies ir rankos. Čia abiem truko gyvumo, o ypatingai Zulelei. Sugrįę, Vismantis su Vitėnu pamato juodu. Pradžioje jie nepazįsta Roberto, vėliaus išsiaiškino, kad jis yra Vismantieio suns Jaunutis, kurį dar jauną kryzeiviai psėmę nelaisvėn. Pamatant savo tikrą vaiką Vismantieui truko susijudnimo ir džiugumo: rodos girtas apkabino seni matytą

suoq. (K. Andriejus)

Toliaus įvyksta pasimaty-mas kryzeivių didžiojo mistro su kunigakšėiu Keistuėiu. Mistras reikalauja išdavimo Roberto ir Zulelės. — Keistutis atsiskako išpildyti tą reikalavimą, derybos neįvyksta ir valdonai pėrsiskiria. Pasimaty-me Keštuėio su mistru, — šiāmjam truko tvirtumo: rodos ne valdonas kalbasi su Keistuėiu, bet... žydelis derasi norėdamas ką nors nupirkti...

Kalboje kunigakšėių Keistuėio su Algirdu taipgi kasžin-kas nevyko Algirdui. Pas jį jį nebuvo galima matyt karzygio krutėjimo ir drašos: su broliu kalbėjosi lyg eigtas svetimuose namuose — kas ašiausia — žodžius tėsė, lyg giedodamas. Vienos tik vestuvės įvyko geriau.

Ketvirtoje veikmėje pasirodo Kauno pilies (dekoracija-scenėrija ir vėl ta pati...); lietuviai su kryzeiviais mušasi. Kryzeiviai lietuvius apgali. Mistras giria savo kariūme-nės naisumą. Bet jo kalba pan-ši į maldą. Tuom tarpu įeina Keistuėio pasiuntinis Vitėnas, senas vaideliotas, ir iš-keikėš kryzeivius puola į degančią Kauno pilį. Tuom tarpu krinta uždanga ir lošimas pasibaigia. Turiu pridurti, kad Vitėnui bėgant deganėion Kauno pilies publikoje nepalik-ko nei mažiausio įpdžio; nei degančios pilies nebuvo visai.

Vis gi reikėjo nors šokią tokią švieselę už scenos padaryti. Bet matyt, kad rengėjai vėską rengė ant grėitųjų. Abelai imant — lošimas jokio įspudžio nepaliko klausytojuose.

Ištikrųjų „istoriškas veik-las, tai ne ropė griaušti“ — pasakė kartą Vilniške „Viltis“. Turim pripazinti jai tiesą.

Matomai lošėjai neturėjo gero vadovo-mokytojo. Rolėsi visi mokejo, bet pradėję kalbą, nuo pradžios iki-galo, varė be perstojimo. Del-to gi visų kalbos buvo panašios greičiau... „Tėve mūsų, kuris esi“... Rodos eina lyg iš Edisono phonographo...

Prie to dar turiu prasitarti apie pačią publiką. — Prasi-dėjus lašimui mūsų amerikoniškiejie „sportai“ pradėjo nerimauti: nuolat bandė pados į salą. Pradėjęs lošti antrąją veiksmę pasidarė tiesiog Sodom-Gomora!.. Ypatingai meli-liškose kalbose mūsų jaunuo-menė nerimo; iš visų pusų girdejęsi šlykštus, cinizmo pilni žodžiai, švilpimas, spardy-masi ir t. t. Tą betvarkę darė, galima sakyti, patįs rengė-jai. Nors tvarkos dabotojų buvo nemažai, bet tvarka, o tvarka! Lošimo laiku nėšio-jo alų po salę. Mat juk vis tai biznis... Taigi ant scenos buvo perstatoma viena drama, o saleje ejo kita melodrama: „Sveikas Jonai Aėiu Petrail“

Reikėtu paklausti, kam cen-na: ar apšvietimui ir lavini-mui publikos, ar jos demora-lizavimui? Jeigu pirmamjam, tai rengėjai ir lėšėjai turėtu atidžiau pažiūrėti į cenos reikalavimus; jeigu antram, tai tą galima pamatyti kiekvieno-je lietuvių smulkėje ir be pa-našių perstatymų.

— p-lės Račūtės mergaičių mokykla atvira kas pane-dėlis ir ketvergas, vakarais. Tautiškaime Name.

— Brooklyno sujungtų dr-gyčių konferencija pereitą nedeldienį laikė savo posėdį ir svarstė apie įkurimą liet. mokyklos. Nieko tikro tarė draugysčių da nenutarta, todėl konferencija at-išauks iš naujo į draugystes su klausimais naujinimu.

DANTIS.

Nakties laiku staigu patvino kariorius varpelio balsu. Suskambėjo ir vėl nutilo. An-trą syk vėl pradėjo spengti... Pabudo gydytojas...

— Vanda, Vanda! — ji sušuko.
— Ką?
— Ar girdi?
— Ką?
Vėl pradėjo varpelis čirkėti ir jo čirškimas išdavė pikta-pavojingą balsą... Moteris pasijudino ir, lyg bijodama, sukuždėjo pusbalsiai:

— Ką darysi?
— Kelsiuos.
— Susisuk galvą ir migkl!
— Bet visgi, rodos, reiktu žinoti, kas ten...
— E, ten...
Moteris perdėjo per kaklą savo riebią, minkštą ranką ir prispaudė gydytojas galvą prie pagalvio.

— Migklim!
— Aš negaliu!
— Kodėl?
— Atsimink, kad aš gydytojas.
— Tai kas?
— O ne, ne. Mano pereitą ga yra — atsikelt.
— Žinokies.
Moteris užsiklojo ir užmigo...

Gydytojas užsivilko savo ilgą naktinį švarką ir išėjo Pradareš duris jis pamatė vyrą su užrištu žaudu, o užpaka lyje stovėjo kitas, sveikas...
— Ko tamstos norite? — paklause.
— Dantį, dantį, dantį!...
— O kas?
— Gelia...
Gydytojas įsileido į kambary, užiežė žiburį ir paguldė ligonį į tam tikrą kėdę. Paskui nuėjo pasiimti reiklus dančių traukt. Kuomet jis atėjo s-įrankiu — lgonis parodė peilį ir revolverį ir prašeko:

— Rinkas augštynt!
— O!...
Gydytojas persigando. Ji žiūrėjo į žudiką piktu mi, pilnom pagiežos akim ir graižė dantis...
— Kur pinigai?
— Neturiu?
— Taip nešnekėk — matai!
— Jieškokit.
Ligonis laikė ginklus prie krutinės prikišęs, o sveikasis nukirto telefono vielas ir at-plėšė spintą.
— Pinigų nerasite...
— Matai, kaip arti tas peilis prie tavo krutinės! Labai greit mes parodysim kraują, jeigu nebus pinigų!...
Baimė...
Ilgas mediakotis peilis ži-bėjo prie krutinės, kuris tuo-dau galėjo patekt arti širdies...

Taipgi dvokė da nepadegta-parakas ir didelė švino kulka. tar-i judinosi iš vietos, kad nu-vyti šventą gydytojas vėl į dangaus karalybę...
Antrasis vagis kraustė spintą, kurioje buvo sudėti gydy-tojaus vaistai ir instrumentai. Zinoma, nei aukso, nei sidabro rasti negalėjo.

— Pinigai kur!? — pasigir-do piktas balsas.
— Neturiu!
— Turėk greit!...
Tyla...
Moteris miegodama pradėjo sapnuot... Prie jos lovos-jai rodė-i, priėjo su retai-kaip akėčiomis, dantimis gilti-nė ir tarė:

— Kur gydytojas?
— Eik šalin! — ji užsikė e-jo su ranka ir tarė: — O ką norėjai?
— Gydytoją pjausiu!...
— O policija?
— Aš nebijau...
— Už papjovimą juk ka-ria!

— Mane nepagaus.
Giltinė pasigalando peilį ir kėsinosi pjaut...
— Oi! — ji sušuko.
Persigandus pabudo ir apsi-graibiusi aplinkui save — nera-do vyro... Ji sėdėjo norė-dama atsipeikėti, kad atsimint, kur ji yra... Da sykį su rankom pergriebe skersai per lovą ir persitikrino, kad nėra vyro. Išlipo iš lovos ir per rak-to skylę žiūrėdama — pamatė, kad gydytojas stovi akis išver-tęs, o vagis laiko peilį ir re-volverį prie krutinės pridė-jęs... Ji greit nubėgo, iš-po pagalvio ištraukė revolve-rį... Praverus duris ji pa-leido kelis šuivius...

— Plešikai išbėgo...
Gydytojas stovėjo ant vie-tos ir laikė iškeles rankas... Jis nežinojo, ar jis gyvas, ar ne... Vanda priėjo ir tarė:
— Kas čia buvo?
Gydytojas kvapą gaudė ir negalėjo žodį ištarti.
— Kas tikosi?
— Oi!
— Ko jie norėjo?
— Oi!
— Ar atėmė ką?
— Oi!...

Jo akis buvo perbalę ir iš-šokus on aut viršaus, kaip jau-čio. Veidas, tai rauda, tai da-tesi net juod-s, o kinkos dri-bėjo, kaip be-ibaigianč o gal-vijo...
— Sakyk! — šaukė į jį ži-rodama moteris.
— Oi! — jis kvėpu dama-šdavė bal-ą.
Nežinodama, ką daryt — pagriebė stiklą vandens ir per-pylė... Paskui sušuko:
— Sakyk, ar esi gyvas?!
— E-es-u!

Vanda persitikrino, kad ji-gyvas ir perpykus išsiti-e ant lovos ir užmigo... Gydyto-jas stovėjo ir pastiręs žiūrėjo į sieną...
15-IX-09.

Sliburis.

ŠIS--TAS.

Pasaulio krasa. Vokiečių laikraštis „Postarchiv“ paduo-da akyvas žinias apie pasaulio susinešimus per krasą. Kaip

žinoma, krasa turi savo tarp-tautinį sanryšį (Weltpostve-rein), kurian dabar yra prisi-dėję įvairios 97 viešpatystės. Krasos sanryšys pasiplėtoję-pasaulyje ant 75,000,000 kvad-ratinių kilometrų žemės, ant kurios gyvena 1,074,000,000 (suviršum milijardas) žmonių. Visame sviete perkeitais me-tais dirbo prie krasos 1,394,000 urėdninkų, per kurių ran-kas perėjo 41,000,000,000 laiškų ir įvairių siuntinių verty-bės 125,000,000,000 frankų 79,000,000 laiškų ir siuntinių nerado adrius.

Miego žolė. New Mexikoje, ties Apache indijonų rezerva-cija atrasta pelkėse įdomi žo-lė, kurios paragavus ar nor-pavosčius žmogus tuojaus už-miega. Pirmiausiai ją aptiko galvijai. Indijonai stebėjosi, kodėl karvės lauke užmiega ir buna neprabudinamos per dvi dieni. Paskui įsžūrėta, kad pamatę tokią žolę galvijai bė-gą šalin. Mat jie jau buvo jos ragavę. Taip šitą žolę ir pavadino „miego žolė“. Chi-rurgijoje prie operacijų ji bu-sianti naudingas ir labai pigus vaistas žmogų užmigdyt.

Laiškai in Redakciją.

Gerbiamoji Redakcija!
Negavęs pasiteisinimui vie-tos S. L. A. organe „Tėvynė-je“, kreipjuosi į visuomenės organus, ir kaip skaitytojas meldžiu „V. L.“ žiuos kelis žodžius patalpinti.

„Tėvynės“ nr. 40 S. L. A. centro valdyba apskelbė, kad aš ir protesto komisija už refe-rendumą, mėnesio laiku at-šauktumėm savo rezoliuciją ir žinomą, į kuopas išsiuntintą atšaukimą. Šiuom aš paaiš-kinu, kad aš to atšaukti nega-liu, nes ką aš seime gyniau ir ant ko pritariau rezoliucijoje bei atšaukime, viskas tai man buvo įgalota ir įsakyta veikti vardu 15-tos S. L. A. kuopos. Jei centr. valdyb-ai bandys mane spenduoti, kaip graso, tai tegul spenduos visą kuopą, kuri man įsakė veikti.

J. P. Čepulis,
4 Vall-y ave.
Pittston, Pa.

Red. P. S. Labai muma-ne malonu, kad skaitytojai prie mūsų kreipiasi su savųjų organizacijų reikalais, turė-dami savo organus. Reikėtų or-ganizacijų sąnariams ir jų or-ganų redaktoriams supra-ti, kad atmetinėjimas ir atsiunti-nėjimas jiems pigulinčių rei-kaų į svetimus laikraščius yra tai tam tikros rūšies savivali-vimas su laikraštine etika ir -kriaudimas visuomenės orga-nų skaitytojų, kurie vieton or-ganizacijinių reikalų jieško laikraščiuose kitokios medžia-gos pasiskaityti. Tam juk yra draugijų organai. Kaip mūsų skiltis nesuluto patalpi-nant augščiau einančias p. Če-pulio eilutes, taip būtų nesu-luzė ir „Tėvynės“. Tai yra dar viena mūsų laikraštijos yda, kuri butinai reikia ap-tarti ir prasalinti. Dabar net rimti laikraščiai („Lietuva“) imasi už organizacijų reikalų ir tuomi verčia kitus ta-patį daryt.

DELKO?
(Autuoju apmirusiam Liet. Moterų Suvienijimui Amerikoje.)

Delko naliudus? — pasakyk!
Kam verki nuolatos griaudžiai?...
Ak! paslaptyj' to nelaikyk!
Tylejims širdį žeidž' skaudžiai....

Kur puikios akis ir veidai?
Jas tamsa dengia... nematyt....
Ugdinti vilčia kur ziedai?
Delko nenori pasakyt!....

Jau dingio jausmo tie balsai....
Prislegė juos šalti ledai....
Dainų negirdėt jau visai,
Tik laksto skausmo čia aidai....

Liudnumo matosi ženklai,
Dingo svajonės ateitin....
Tamsoj, ten siaučiančioj akilai,
Gyvenims varo vis tolyn....

Ateik, dievaite! Uzdainuok!....
Karštų meldimų išklausk;
Iš pančių sielą išliuosuok! —
Delko nenori? — pasakyk!....

Bet kam... Tau tinka tik svajot...
Tave ramina tik sapnai....
Ramiai papratusi vaitot,
Prie laimės kelio nežina. —

Jau blaivos dangus, ar matai?
Greitai saulutė užžibė!
Kils mi-gančių paukščių šimtai —
Ir dainos garsios tuoj skambės!

Ateik ir tu! Ateik!.. Dainuok!...
Ateik keliais laisvos minties....
Iš pančių sielą išliuosuok! —
Ateik, o viltis ateities!....

1-XI-09. S. Strazdas.

AR VISI ŽYDAI BUVO EGYPTE?

Kas šventai įtiki biblijai, tas mažai abe-joja apie viską, kas yra rašoma; bet žmogus nors truputį susipazinęs su radikaliskuoju mok-slu labai gali abejot. Visa biblijos istorija pa-rašyta iš senobinių legendų ir pasakų, kurios mums paduodama įvairių įvairiausiųose verti-muose ir perrašuose; tad labai galėjo atsit kt tukstančiai stambų klaidų. Mokslas lig pas-tutinio šimtamečio ir gi neturėjo jok ū aiškių pri-rodymų apie biblijos pasaką, kad žydai buvo Egipte, tačiau jis paskiaus tą pripažino isto-rišku faktu, pasidėkavojant mokslo kritikai. Tyrinėtojai išaiškino, kad senovės Egipto isto-rikai beveik visai tyli apie žydus, iš tos priežas-ties, kad jų nežinojo. Tuomet Egiptas buvo tvirtėčiausia viešpatystė pasaulyje; o žydai gi Egipto istorijoje nelošė jokios rolės, ir jų pa-bėgimas iš Egipto nelaisvės nebuvo nei pate-mytas per Egipto istorikus, todėl tai jie apie žydus ir tyli. Vėlesni istorikai vėl mums sa-ko, kad tauta buvusi Egipto nelaisvėje, ir tau-ta biblijoje vadinama „Izraelium“, turi didelį skirtą. Izraelitai atsirado vėliau iš susiliejimo perėjusių per Raudonąją Jūrą ir Jordano upę

žydiškų giminių su pirmutiniais Chanaanos gy-ventojaus (kas jie buvo — nežinia). Aišku, kad Egipto nelaisvėje galėjo buti tikrai kai-kurios semitų (žydų kilmės) giminės, bet d-džiausia žydų dalis gi gyveno apie Sinojaus kalnų, kur jie turėjo priėmę kultą vieno Dievo — Jehovos. Zinoma, Maizis, išveddamas žydus nelaisvius iš Egipto, galėjo skelbti, kad jis tai daro vardu Dievo Jehovos. Tame nėra įstabu-mo. Vėliau jau žydų istorija taip kietai susi-rišo su izraelitų, kad buvo jie priimti už vieną tautą, kuri neteisingai buvo skaitoma, jog visa buvusi Egipte. Tačiau, kad žydai buvo Egipte, tas neabejotina.

Pabaigoje XVIII šimtamečio buvo rastos šiekios-tokios liekanos, bet jos buvo pamirštos. 1860 met. francuzai inžinieriai dirbė prie Su-ezos perkasos, netikėtai užtiko liekana-. Š tas ra-dinys davė pamatą anglui Henrikui Nevill ves-ti toliau kasimą ir tyrinėjimą. Pasirodė, kad tai liekanos senoviško miesto Pitomo (jis vėliau vadinosi Heroopoliksu); jis buvo apmurytas iš visų pusių stora plytų siena. Jame buvo dide-lės sankrovos karės įrankių, Egipto kareivių. Tardant tų sienų griuvėsius rasta daugelis pri-rodančių liekanų, kad jis buvo pastatytas žy-dais nelaisviniškais.

Aišku — žydai buvo Egipte. Bet — ne visi, kaip tą nori biblija įkiuti.
9-X-09. P. Norkus.

Kritika ir bibliografija.

Apsisvietimas. Vidunas. „Saltinis“.

Tilžė. 1909 m. Nr. 1.
Viena nepaprasta gyvenimo žvaigždutė pas mus blykstelėjo. Tai mažai girdetas, o da mažiau žinomas teosofijos *) pionierius **) Vidunas. Jis savo laikraščiu „Saltinis“ ir atskiriom brošiurėm neuolausiai, kantriai, jau šešti metai skambia mūsų storas langonyčias šaukia: „Lietuvy-žmogau, pažink save!“ Jo knygutė „Apsisvietimas“ ne apie rašto išmoki-mą kalba, ne parlamentinę tvarkos mokina, ne kokią ten politiką aiškina, ne kokius prak-tiško gyvenimo nurodymus tamsiam kaimie-čiui teikia, bet ragina pažinti „žmogaus gyvy-bę“. Tai visa laimė tame esanti. Autorius sako mums: „Kunu buti gražu, yra smagu, bet sąmoningu buti yra džiaugsmas, o išmintyje gyventi — palaima“ (psl: 15). Mokslą labai augštai Vidunas pakelia, bet šiandien mokslas jau sugadinęs žmones: „Mokslo žmonės nebesu-pranta gyvenimo, o gyvenimas nebesutinka su žmonėmis“. Grįžti reikia atgal — nebesimo-kinti, bet lavintis. Mokslas esąs tikrai žinių rinkius, o apšvieta — tai esąs išsilavinimas. Tas esąs prigimta. „Kudikis patiria tėvų ir brolių meilę, patiria tėvų kantrumą ir t-isingumą, protą ir išmanymą... ir tuomi tokios-pat ypabybės jame žadinamos pradės — jame augti ir apsieikšti“ (psl: 27). Mintis — žmo-gaus valdytoja: „Nenorint nieko blogo daryt, nereikia nieko blogo minėti. Norint silpna buti, nereikia silpna būdu mąstyti“ (p. l. 36). Norint buti dideliu ir prāk-lau žmogum, re-čia

*) Teosofija — tai ypatingas mokslas. Jo iš-pažintojai stengiasi išristi amžiną klausimą: ar yra Dievas, kur jis yra, koks jis yra! Teosofai stengiasi įsivaizdinti, bak galima gilinties-rausties į žmogaus gyvenimo paslaptį, kurioje atsieks dieviškumą ir bus jau galutiniai viskuom apšviesti. Daug jų moksle yra įdomaus ir teisingo, bet pamatinė jų mintis ir tikslas nesutinka su naujos gadinės materialist-kuoju mokslu. Prie teosofijos prisideda daugelis fi-losofų ir teologų, tarpe kurių randame Boehmę, Veigelį, Svedenborgą, Baaderą, Eleną Blavatską, Vl. Solovjovą ir kit. New Yorke tulas pulkininkas Olkot ir Blavatska įkurė 1875 m. didelę teosofų bro-liją, kurion tarpe daugelio įžymių žmonių, prisidėjo garsusis Šleidenas, socialistas ir neomaltuzijanka Ona Bazant. Jų tikslas — įkvėpti žmonijon dvasią. Tiki jie į perėjimą vėlės iš vieno žmogaus į kitą, nes anot jų, visi žmonės paeina iš vieno visatino dieviškumo.

**) Pionierius — tai žmogus, kuris imasi už kokio-nors naujo, da nežinomo, bet visuomenei rei-kalingo darbo; jis skina kokią nors užžėlęj kelią ir platina kultūrą.

visuomet didėja ir prakilni ir mąstyti. Taip kalba visi teosofai, optimistai ir žmonijos gerintojai.

Ant nelaimės mūsų žvaigždutė — Vidunas šviečia tyruose. Jei jis rašo lietuviams inteligentams, tai klysta, nes šitie teosofijos gilumą tik iš svetimų r ščių galės pažinti — Viduno suvokiečių ut is synt ksia ir atsitolinimas nuo lietuvių kalbos dvisios labai neaiškiai perduoda jo paties mintį. Jeigu jis rašo kaimiečiams, — tai dar labiau klysta: kaimiečiams jis turėtų aiškinti teosofiją nuo a, b, c. ir tai kiekvienoje brošiūrėlėje; tuometarpo dabartinių išleidimų menko išlavinimo žmogelis puslapio nedaskaitęs padės ant lentynos ir griebsis prie kalendorių sapnuotų kvardausių, gerai, gerai jei da Zemaitės ar Bilano paveikslėlių, kurie jam labiau suprantami. Knygotė „Apsisvietimas“ — puiki. Bet daug daugiau ji būtų laimėjusi jei autorius būtų ją padaręs suprantama plačiam mumi. Lošti į mokslo veikalus pas mus d peranksti.

Kritikas.

H. Sudermann. Jonas Krikštytojas.

Penkiaveiksmė tragedija su prologu.

JONAS. Kuo yra mano darbas — tu nežinai. Jei bučiau žinojęs tai, nebučiau buvęs čia. — Išties, atėjo mano nuopuolio laikas, jei garbina mane priešininkai, o piktazodžiau draugai. Ko norite iš manęs! Mano gyvenimo pabaiga turi būti tylėjime.
JUOZAPATAS. Rabbi, mums nerupi tavo gyvenimo pabaiga. Izraeliaus pabaiga, štai ko aš bijau. Atėmė iš mus įsakymus, o ką mums vieton jų davei?
JONAS. Kas gi tu esi, kad, kaip šuo ant retėžio, kaleni dantis prieš mane? Įsakymus atėmiau iš jų sų. Kovoju aš prieš įsakymus. Jūs gi išvertę akis žiūrėjote į mane, kol stovėjau, o dabar bailingai bėgate nuo manęs, kuomet puolu. Dėl savęs nenupuolau. Nupuolau dėl jūsų. Pažvelgk į mane. Šiandien du skyių pasaulio nuodėmė pažinėjo man akysna, o juk ji išrodo man saldi, nes su pikčiausiu susitiuku tik dabar. Atskilėlis esi, atskilėlis buvai, atskilėlis per amžius busite jūs visi. Eikite sau!
JUOZAPATAS. Eidu, rabbi, ten, į kur Motiejus nuėjo. Einu pas Jėzų iš Nazareto.
JONAS (persigandęs). Pas Jėzų iš Nazareto. (Juozapatas išeina.)

SCENA 8.

Manasa. Amarija. Jonas.

JONAS. Kaip tai, Amarija, ir tu, Manasa? Ties, kuriems labiau tikėjau, apleido mane, o jūs dar tebėsatė čia?
AMARIJA. Rabbi, visuomet buvau paskutinis tarp tavo mokinių. Ko gi bučiau vertas, jei nenorėčiau būti ištikimam?
MANASA. O man, rabbi, davei viltį.
JONAS. Jis gi eina pas Jėzų iš Nazareto. Nebukite kvaili, eikite paskui jį.
MANASA. Leisk mums, rabbi, būti kvailais.
JONAS (sėdamas ant akmens). Todėl sėskitės šale manęs. Artinasi naktis, o aš nurgęs. Tylėkite! Man pasirodė, lyg kas nuskrido viršum galvos. Negirdėjote?
AMARIJA. Nieko negirdėjau, rabbi.
JONAS. Atsivėrė mano širdis. Pasirįžęs esu priimti palaiminimą iš augštybės. Aplinkui lyg kas šnibda. Nieko negirdėjote?
MANASA. Nieko, rabbi.
JONAS. Šviesu ant anų kalnų. Maloni yra ta šviesa. Ir aš lyg pradėtu atgimti... Kas vien gali išganyti pasaulį? Kas paduos jam kaipo dovana tai, ko negalima pasiekti... Esame Galilėjoje. Nežinote, kur mokina tas, Jėzus — iš Nazareto?
AMARIJA. Girdėjome gatvėse, kad netoli yra. Dabar jis esąs ties ežerais.
MANASA? Sako, buk ketinąs ir šitan miestan užsukti.
JONAS. Viskas gali būti. O mano laikas praėgo. Turiu skubinties, kad neuimti. Patarnau site man?
AMARIJA ir MANASA. Klausome, rabbi!
JONAS. Rengkitės ir eikite pas jį.
AMARIJA ir MANASA. Pas jį?
JONAS. Taip. O kuomet rasite jį, pasakykite jam: Jonas, kuris yra suimtas, klausia tavęs: ar tu esi tas, kuris turi ateiti, ar turime laukti kito? Taip paklauskite jo, o kaip dnos atsakymą, grįžkite kuo greičiausiai, nes labai ilguosi jo. Man rodosi, negalėčiau numirti jūsų nesulaukęs.

AMARIJA. Eisime be kvapo ir poilsio.
JONAS. Tik skubėkite.
MANASA. Bėgte — nubėgsime.
JONAS. Sudiev.
MANASA ir AMARIJA. Sudiev, rabbi. (Rengiasi eiti.)
JONAS. Neiseikite taip. Dar ne. Leiskite man suspausti jūsų delnus, jūsų, kurie esate paskutiniai tarp mano mokinių. Kadangi (labai susijudinęs) manau, kad aš — jus myliu.

(Uždanga nusileidžia.)

Penktasai veiksmas.

Salė Erodo rūmuose. Gilumoje dviem pėdom augščiau įtaisyta kolumnada, vedanti į uždarytą altaną, kurią galima uždaryti tam tikra uždanga. Vienu augstu žemiau išvesta gatvė. Dešinėj pusėj, lygiai volumo su šoniniais kulais, viena pėda augščiau, stalas, o už jo sofos, ant stalo žolynai ir kitoki papuošalai. Dešinėj pusėj ir kairėj durys.

SCENA 1.

Ant scenos vaikščioja tarnai ir tvarko žolynus ir kitus papuošalus. Prižiūri juos Gabalius. Paskiau įeina Erodas.
VIEÑAS TARNŲ (iškišęs galvą pro duris iš kairės pusės). Valdonas įeinat
ERODAS (ėjęs). Ir ką gi, Gabaliau, ką gi tu gero sumanei? Žinai juk, kad mūsų svečiai — tai žmonės labai išleptinti.
GABALIUS. Pone, apie valgį ir gėrimą nesirūpink. Išleptintam gomuriui paduok ką paprasto, jis girs tave, todėl ir papirkau virėją Vitalijų. Bet tai, ką galime jam duoti, puikiai išrodo.
ERODAS (šypsodamas). Manai?
GABALIUS. Visa bus kuo — geriausiai padaryta.

SCENA 2.

Tie patys. Iš dešinės pusės įeina Erodijada.
ERODAS (pamatęs Erodijadą ir Gabalių). Išėik. (Gabalius ir visi kiti tarnai išeina.) Kaip nutarei? Bus taip?
ERODIJADA. Tavo veidas raudonuoja. Iš tavo akių matyti blogi velijimai.
ERODAS (sumišęs). Apie kokį kalbi velijimą?
ERODIJADA. Neusigiręžk. Žinau tave, mano drauge. Žinau šitą nuodingą žolelę, kurią peni mažais dusavimais ir klaidingu pridengi juoku.
ERODAS. Prisieikiu tau, brangioji, vien dėl ry miečio prašau tavęs to. O kaip gi aš bučiau padaręs tai, jei ne tu... Tu taip — pat žinai, kaip ir aš, kad vel turime padavinėti daiktus ry miečiui, idant ne užmigty nuvargusi jo atmintis, kuomet stos jis prieš cezarių.
ERODIJADA. Teisybė. Bet leisk man pasirūpinti tau.
ERODAS. Prastą sielą turiu, nesuprantu tavęs.
ERODIJADA. Taip, prastą sielą turi, žinau tai.
ERODAS. Ir todėl man rodosi, kad atsisakai?
ERODIJADA. Ką aš dar turėčiau atsisakyti ten, kur šypsosi jaunystė ir galima.
ERODAS. Al... O ko tu nori už tai?
ERODIJADA. Nieko...
ERODAS. Esi, brangioji, kaip anie kunigai. Ką gi tu padarytum dovanai? Todėl prašau tavęs, netidėliok. Pasakyk savo kaina.
ERODIJADA. Sudiev. (Erodas žiūri į ją. Erodijada sugrįžusi.) Vieną dar pasakyk, mano draugė, kol užmiršiu: ką manai padaryti su anuo — Krikštytoju?

ERODAS. Ko tu nori iš mano Krikštytojo?
ERODIJADA. Sakė man tarnaitės, kad jis liuosai vaikščiojąs po daržus.
ERODAS. Tegu sau vaikščioja, ką jis tau daro?
ERODIJADA. Klausiau tavęs tikiai tam, kad galėčiau apsaugoti jo susitikimo.
ERODAS. Pasistengsiu, brangioji, padaryti tai, kad tu nesusitikum su juo. Dar sykį: kokia kaina, Erodijada?
ERODIJADA. Pažvelgk į mane. Štai turi priešais save moteriškę, kuri jau negali puošties savo kunu, todėl puošia kuną, kuris iš jos išėjo. Štai turi priešais save moteriškę, kurios įdubę krūtys, nes jos akys kraujais verkė. Ir todėl leidžia žydėti jūsų užgaidų noruose gelelėms, kurių neikuomet dar nenurkrito uždanga. Ir už tą neapsakomų kančių auką nieko neprašau, nes jau tapau tokia, kuri nieko sau nebe nori. Kam leista dar turėti viltis, tegu prašo. Tegu prašo Salomėja.
ERODAS. Salomėja... Tai man dar geriau.
ERODIJADA. O tu išpildysi prašymą?
ERODAS. Nežinau. Pažiūrėsin. (Išeina.)

SCENA 3.

Erodijada. Salomėja.

ERODIJADA (iškišdama galvą pro duris). Mama, ar čia turin šokti?
ERODIJADA. Eikš. Tik tyliai! Drebi, mano balandėlių! Bijai savo užgaidų?
ERODIJADA. Paimk mane, mama, už rankos. Nedrebu, nes žinau, kad mano užgaida tu esi.

(Toliaus bus.)

Maksim Gorkij.

Nereikalingo žmogaus gyvenimas.

Tartum karštyje ėjo dienos, pilnos baisių pasakojimų apie pasiutusį žmonių naikinimą. Jevsiejai rodėsi, buk tos dienos šliauzia pamaži pažemiais, yt juodos, be akių, baidyklės, nuo kraujo ištinusios, kur jos susprogsta, plačiai išžiojusios didelius savo snukius, užnuodija orą troškiu, suram kvapu. Žmonės bėga ir griūva, šaukia ir verkia, maišydami ašaras su savo krauju, akli gi baisunai naikina juos, žudo senus ir jaunus, moteriškes ir kudikius. Juos stumdo pirmyn į gyvastes pražudymą jos valdonas — bailumas, švininiai pilkas, yt debesys, galingas, yt plačios upės bėgimas.

Tas atsitiko toli, nežinomame Jevsieji mieste, bet jis žinojo, kad baimė visur gyvena, jis jautė ją visur aplink savęs.

Niekas nesupratė to atsitikimo, niekas negalėjo jo išaiškinti, jis sustojo žmonių akyse milžiniško uždavinio pavidale ir baidė juos. Šnipai nuo ryto iki vakaru riegsojo bendrose susirinkimo vietose, skaitė laikraščius, stumdėsi po apsaugos kanceliarijas, ginčijosi ir glaudėsi vieni prie kitų, gėrė degtinę ir nekantariai kaž — ko laukė.

— Ir gali kas teisingai išaiškinti? — klausė Melnikovas.

Kelioms dienoms praslinkus, vakare, jie susirinko į išaiškinti, jis Saša aštriai pasakė:

— Užteks niekus plepėjus! Tai japonų planas, japonai davė aštuonioliką milijonų popui Gaponui, kad jis sukeltų žmones į maištą — supratote? Pakelė į rumus žmones ugdirdyta, revoliucionieriai išlaužė kelias degtinės krautuves — supratote?

Ir jis žiūrėjo į visus savo raudonomis akimis, tartum įieškojo jų tarpe ką, kas su juo nenorėtų sutikti.

— Jie manė, kad Imperatorius, mylįs žmones, išeis pas juos, ir nutarta buvo tuokart užmušti jį! Aišku?

— Aišku! — sušuko Jokubas Zarubinas ir ėmė kaž — ką užrašyti į savo knygutę.

— Stabas! — piktai tarė Saša. — Aš ne tavęs klausiu... Melnikov, ar tu supranti?

Melnikovas sėdėjo kerteje, galvą rankomis apkabines, ir lingavoji, tartum jam dantis skandėjo. Nepakeldamas galvos jis atsakė:

— Apgavystė! — Jo balsas puolė į grindis, tartum kaž — kas sunkus ir minkštas nukrito.

— Na, taip, apgavystė! — atkartėjo Saša ir vėl ėmė kalbėti greitai ir dailiai. Kartais jis paliedavo savo kaktą, paskui, pažiūrėjęs į pirštus, nušluostydamo juos į kelį. Jevsiejui atrodė, kad net ir jo žodžiai apimti supuvusiu kvapu, jis klausėsi, skaudžiai raukėsi ir, suprasedamas viską, ką sakė šnipas, jautė, kad ta kalba negali nutrinti ir nenutrina iš jo smegenių tamsaus mirties paveiklo. Ir visi tylėjo, retkarčiais linguodami galvomis, nežiūrėjo vieni į kitus, buvo tylu, nuobodu; Sašos žodžiai ilgai plaukė po kambarį virš žmonių stovylių, nieko neuzgandami.

— O jei buvo žinoma, kad žmonės yra apgauti — tad kam jį juos šaudyta? — netikėtai užklausė Melnikovas.

— Kvailas! — sušuko Saša. — Tau pasakys, kad aš tavo pačios numylėtinis, o tu pasigersi ir eisi ant manęs su peiliu — ką aš privalau daryti? Šia, minkš, nors tau primelavo, ir aš nesu kaltas...

Melnikovas staiga pasikėlė ir suryko:

— Nelok, šunie!

Jevsiejus krustelėjo nuo jo žodžių, greta gi sėdėjęs su juo laibas ir silpnas Viekovas bailingai pratarė:

— O, Viešpatie! Laikykit jį...

Saša parodė dantis, iškišo ranką į kišenių ir atsilošė. Visi likusieje žmonės — jų buvo daug — sėdėjo tyliai ir laukė, atkreipę atidžią į Sašos ranką.

Melnikovas mostelėjo kepure ir neskubamai ėjo durų linkui.

— Nesibijau aš tavo pistolieto...

Jis balsiai trenkė durimis, Viekovas pasikėlė, uždarė jas ir, grįždamas į savo vietą, tarė:

— Koks pavojingas vyras...

— Ir taip, tęsė toliau Saša, išstrankęs iš kišenių revolverį ir apžiūrinedamas jį, — rytoj nuo — pat ryto kiekvienas jūsų privalo būti prie savo darbo — girdėjote? Atminkite, kad dabar darbu turėsite daugiau dalis mūsų išvažiuos Peterburgan, tai viena, o antra gi — dabar ir yra laikas įtempti akis ir ausis. Žmonės ims daug kalbėti apie tą istoriją, revoliucijoniერიukai mažiau bebus atsargūs — suprantama?

Patogaus veido Grochotovas balsiai atsидуksėjo ir pratarė:

— Suprantama... kodėl ne! Jei taip... japonai, pinigai dideli... tai žinoma... tas išaiškina, nors vis gi...

— Be išaiškinimo labai sunku... — tarė tam — kas... — Ta — aip... — Žmonės kalba — kas tai? Ir istaria visokių kenksmingus žodžius... o tu ir nežinai... ką pasakytif... — Žmonės labai interesuojasi tuo maištu... — Balsai skambėjo bukai, apmirusiai, su įtem pimn.

— Na, dabar jūs žinote, kame dalykas ir kaip reikia kalbėti su stabais! — piktai tarė Saša. — O jei koks — nors asilas ims plepėti — už apyklės jį, šaukk miestasargį — į policiją! Ten duota nurodymai, kaip elgties su tais žmonėmis... Ei, Vie kov, ar kas — nors, paskambinkite, te man atneša zalterinio vandens... — Priė skambaluko puolė Jokubas Zarubinas. Saša pažiūrėjo į jį ir, vėl dantis išsiėpęs, tarė: — Tu, šuniuk, nepykk ant manęs užtai, kad aš tave pertraukiau... — Aš, Aleksandra Nikitič, nepykstu... — N — taip... — užsimiljęs pratarė Grochotovas, sėdėjęs kerteje. — O, vis gi jie — galybė! Ką padarė, aš Šimtą tukstantių žmonių pakelti... — Kvailumas yra lengvas, jį begigu pakeltif — pertraukė jo kalbą Saša. — Buvo kuo pakelti — buvo pinigai. Duokit man tokius pinigus, aš jums parodysiu, kaip reikia daryti istorijas! — Saša bjauriai sukeikė, pasikėlė nuo suolo, ištiesė pirmyn geltoną, liesą ranką su revolveriu, primerkė akis ir, taikindamas į lubas, sušuko, dantis sukan dęs, godžiai kankiančiu balsu. — Aš parodyčiau... — Visą tą — žodžius, mostigavimus, akis ir šyp sų Jevsiejus pažinojo ir dabar atrodė jam tas viskas silpnu, nereikalingu, kaip reti vandens lašai į gaisro liepsnų; tas viskas negesino baimės, negalėjo sutabdyti augimą tylaus nelaimės prijautimo.

Per tas dienas taip, kad ir jis — pats nepasergėjo, susitvarkė jame kitokis atsinešimas į žmones, — jis dažinojo, kad vieni gali susirinkti dešimtimis tukstantių ant gatvės ir eiti prašyti pagalbos ir atidžios į save pas turtingą ir galingą carą, kiti gi žmonės gali juos už tai naikinti. Jis atsiminė viską, ką kalbėdavvo Dudka apie žmonių beturtę, apie karą turtingumą ir buvo persitikrings, kad ir tie ir kiti elgiai taip iš baimės — vienus baido bėdinas gyvenimas, kiti bijosi nustoti turtų. Bet vis gi žmonės nuatėbino jį begaline savo drąsa ir pagimėdė jame dar iki šiol nepažįstamą jam jausmą.

XIII.

Jevsiejus tankiai užėdavo į vieną namą, kur gyveno daktaras ir žurnalistas, kuriuos jam liepta buvo daboiti. Pas daktarą tarnavo už žindytę Maša, maža, pilna ir apvali moteriškė su linksmomis mėlynomis akimis. Ji buvo lipšni, kalbėjo greitai, o kai — kurius žodžius tęsė, tartum giedojo. Visados švariai apsirėdžiusi baltame ar mėlyname sarafane *) , su karieliais ant pliko kaklo, angštakrutė ir visa, tokia soti, sveika, ji tiko Jevsiejui. Jam atrodė, buk nuo jos gardžiai kvėpia tvirta ir karšta ruginė dūcna; jis mėgdavo klausinėti apie kaimą ir žinojo visus jos giminačius — kur kas gyvena, kuomi užsiima, kiek uždirba.

Jis pasimatė su ja penkioms dienoms praslinkus po tam, kaip Saša aiškino maišto priežastis. Maša sėdėjo ant lovos, virėjos kambary, greta su virėja, jos veidas buvo ištinges, akys raudonos, apatinioji lupajuokingai atsilosė.

— Sveikas! — piktai tarė jina. — Nieko nereikia... eik sau! Nereikia... — Ar ponai nuskriaudė — užklausė Jevsiejus. Jis jautė, kad tai ne taip yra, bet laikė iš atžvilgio į savo tarnystę tiktai taip užklausti. O paklausęs, priverstinai atsiduksėjo ir pridėjo:

— Jie visados taip... dirbk jiems visą savo gyvenimą...

Liesia ir pikta Aufisa Petrovna, virėja, staiga sušuko:

— Jos švo gerj užmušė... o seserį nagaikomis sužeidė... į ligonbutį atgulė... — Melniburgė! — tyliai užklausė Jevsiejus.

— Nu, taip... — Maša įtraukė pilną krutinę oro ir sudejavo, galvą rankomis suspaudusi.

— Už ką?

— O kas juos žino, prakeiktuosiai! — sušuko virėja, įdukusiai žvangindama indais. — Už ką jie ten užmušinėja visus?

— Nebuvo jis kaltas... — per ašaras kalbėjo Maša. — Žinau aš jį, Viešpatie. Jis knygtatais, ramus, negirtuoklis... po keturiasdešimtis rublių į mėnesį uždirbdavo... Viešpatie... Tanių sumudė... o ji neščia dabar... antro laukė... jei, sakė, vaikniuką pagimdysin, pakrikštysiu Tamošium, vyro draugo vardu... ir į krikšto tėvus žadėjo jį pakviesti...

*) Sarafanas, — tautiškas rusių rudas. (Vert.)

(Toliaus bus.)

SKAITYTOJŲ

IR NESKAITYTOJŲ ATIDŽIAI!

Ateinančiais metais... tytojai ir naujai užirašant...

Jieškau savo tikro brolio, Antano Broko, pirmiaus gyvenę Waterbury, Conn., o dabar nežinau kur, paolina...

Reikalingi kriaučiai, prikriepėjai operatoriai ir kišenių dirbėjai, taipgi stryguotojai (beisteriai) ir užbaigėjai prie vyriškų surdutų.

J. Plimka, 7-8 Chatham Sq. 8-th floor, New York.

Mokykla angliskos kalbos ir aritmetikos.

Gera proga nuodugnai išimokinti angliskos kalbos, skaitymo, rašymo ir skaitliavimo. Mokykloje yra dvi klasiės: PRADINĖJE klasi...

Baliai.

Paterson, N. J. Svento Kazimiero Dr-stės didelis aštontas metinis baliaus atsisbus seredoj 24 d. lapkričio (November) „H-lvetis“ svetainėje, 54 & 59 Van Houten str.

Komitetas.

Teatras ir Baliaus!

Brooklyn, N. Y. vyreliai ir moterėlės - teatras ir baliaus! Surengia jums D. L. K. Gedemino dr-stę, ant 18 d. lapkričio, t. y. ateinančią subatą, po 7 vak. Tautiško Namo saleje.

Komitetas.

Naudokitės!

Kiek metų atgalios, lietuviai neturėjo jokios daktariškos knygos. Nedyvai, kad tada labai daug visokioms ligoms žmonės sirgo, ir jaunystėje arba be laiko numirdavo; užtai, kad neturėjo iš ko pasimokyti kur ir kaip pasigelbėti.

Ta knyga išmokina, kaip nuo visokių ligų apsisergėti, kaip užsilaikyti visada sveiku, netik žodžiais, bet ir daugybe paveiklų išaiškina, o apsirgus kaip pasigelbėti ir tt. Taip pat ta knyga plačiai aprašo apie ženybinį gyvenimą, kaip apsigyventi, kaip daryti ir apie lytišką dalis ir kaip buti visada sveiku ir turėti sveikus vaikus ir tt. vienu žodžiu, ta knyga reikalinga vyrams ir moertiems, kaip seniems taip jauniems.

Taipat reikia priminti, kad The Collins New York Medikal Institute, yra dar gerų daktarų bei profesorių ir užlaiko grynus gerus vaistus, tad sergant lietuviams, tik tenais apturi tikrą pagalbą visokiuose reikaluose ir sveikata, geriau negu kur nors kitur Amerikoje; tik reikia atsiskaityti arba parašyti apie ligą arba silpnybes lietuviškai. Adresas yra kitoje vietoje tarp „Vien. Liet.“ apgarsinimų.

Puikiausia užieiga Lietuviams ANTONA KULVININKA... 68 Anderson st., Union City, Conn.

Kad duodu, tai imk dovanas!

Kiekvienas, kuris tik per mane užsirašys sau arba naują skaitytojų laikraščiu prikalbins, prisijūniant prenumeratą metams \$2.00 už „Kovą“, „Lietuvą“, arba „Vienybę Lietuvinkų“, apturės dovanų garsingą knygą...

J. NAUJOKAS, 120 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Kaip tik prisijūsite pinigų, tuojau apturėsite sau pasiskiriant laikraštį ir knygą. Duodu dovanas, nes noriu, idant laikraščių skaitytojai dauginasi, teip skleistis šviesa, tiesą ir laimę tarp lietuvių. Metai skaitosi nuo užsirašymo laikraščio.

SEIMYNINKYSTEI.

Ledų skrynios (ice-chests), visuomet turi būti užlaikomos švariai, vistiek ir jos butų gyvenamuose namuose ar biznio vietoje, nes kitaip jos pavirs į besiveisimo vietas visokių ligų ir greitai pagimdys ligas skilvyje ir žarnose.

Mokykis Angliškai

Aš mokinu skaitymo, silabavimo, aritmetikos, geografijos ir istorijos geriausią metodą ir didžiausiu pasiekimu. Lėkelijos išsiučiama visose Suvalkijosose. Rašyk postkarte. Chas. A. Jaffe, Korespondencijinis ir privatiškas angliškų mokytojas. 1 Dec 622 S. 11-th St. Philadelphia.

Naujausai ištirti vaistai.

Planų sulaukymui ir atsigimimui, nuo pabrėžtų epoozų niešalio, egzemos, keletu paveldigų gyvūnų ir gyvūnų būdai Geriausiu gydymu nuo prakaitavimo ir smūdiško kojų, atleidimui paliosų kojų, kvėpavimo armoje karvėlių ir svarantuos Valatų ir M. leto ties chemijos biure Washingtone, per patį sėdį vaistų išradėją su pagerimais ir didėjimais substancijų visaiškai neužtikrinančių sveikatai ir gyvenimui; jokių negali būti pavojus, tas užtikrinamas mūšų priemonė ir šios šalies įstatymais. Taipgi išsiučiama plačias informacijas, kaip sustabdyti atinkamą planų ir atgauti ant teptikuos galvos, kaip išaugdyti ir išnaikinti plekkanas, papuoštas, dedervines, niežulį, egzemą ir kitas odos-akuros ligas, ant kurių mes esame specializavęsi su savo gydymais. Bus išsiučiama jums išsiučiama ir daroymai, kaip žymiai tuktanovė išsiučiama. Aprašyk istoriją savo ligos, o gausi visos rodas dykai. Be to šios informacijos ir taip kiekvienam reikalingos, todėl lin-ština, kad jos rasitų kokiame name, apsigyventi žmonės nuo apgavikų ir sužadėtų širdies dorių. Mūsų biuras su krantuve atdaras nuo 10 ryto iki 8 vakarų kotozė diena. Visomis svenptomis dietomis vėdinti. Adresai ar rašyti turite išsiučiama dvidešimties stampas ant išsiučiama visokių rodų. Prof. J. M. Brundza & Co. 990 Broadway, B'klyn, New York.

DR. RICHTER'S PAIN-EXPELLER... 215 PEARL ST., NEW YORK.

Nauji raštai.

Poparčio žiedas ir kito gražios apysakos. A. Antonov. So. Boston, Mass. 1909. Pusl. 47. Kaina 15 c. Mūsų padėjimas. Kai kurie aiškinti iš dabartinio darbinių padėjimo. Iš savo prakalbos parašė A. Antonov. So. Boston, Mass. 1909. Pusl. 40. Kaina 10 c. Beždionių prezidentas. Parašė A. Antonov. Išleido Jonas Raulinaitis. So. Boston, Mass. Pusl. 24. Kaina 10 c. Visos minėtos knygytės ir pereitam „V. L.“ num. paminėta „Tabakas“ prisiūtotos iš „Keleivio“ redakcijos.

Mūsų žingunė.

S. Stradas - „Kritika ir bibliografija“. Ruko Antanas - „Apleistas“. Musteikis - „Nebe tie laikai“.

Daktaras

Aldona Szupute-Jankaukiene. apsigyveno po nr. 265 Berry st. prie Grand st., Brooklyn, N. Y. Gydo visokias ligas moterų, vaikų ir vyrų. Nuo 8-10 ryte. VALANDOS: Nuo 2-3 po piet. Nuo 7-9 vakare. Telefonas Greenpoint 8.

Pajieškojimai.

Jieškau savo pusbrolio Juozo Rankė, iš eodžiaus Sarkiškų, Šveikšnos parapijos, Reseinių pav. Kauno gub. Meldžiu atsiliepti ar kitus man pranešti, sekandiu adresu: Ant. Rautkis, 101 Grand str. Brooklyn, N. Y.

Severos Vaistai yra giriamos per visus, kurie patyre jo gerumą.

SZALTAS ORAS... SEVEROS Balsama ant Plaucziu... Severos Balsam ant Plaucziu yra tiesiog pastebetinai geriausias vaistas nuo kosulio ir szalczio.

Pastebetinai! Geriausias isz visu vaistu. „Esiu patyres kad Severos Balsamas ant Plaucziu yra tiesiog pastebetinai geriausias vaistas nuo kosulio ir szalczio.“

Praszaliink Skaudejimai! Ar ligonis yra slobnas? SEVERO Aliejaus Szy. Gothardo... SEVERO Balsama Gyvasties...

W. F. SEVERA Co. CEDAR RAPIDS IOWA

Sava tinis lairaštis

„LETUVOS UKININKAS“ 1909 m. 3 rub. metams 1r. 50k. pusmečiui Didžiojoj Lietuvoj. 4 rub. metams 2 rub. pusmečiui Amerikoje.

Seniausias („Viln. Žin.“ užmigus) Lietuvoje laikraštis, kurs, pražiurint į Rusijos vyriausybės persekiojimus ir kunigų priekimtus, eina be perstojimo nuo 1905 metų pabaigos.

- „Lietuvos Ukininkas“ savo metiniams ėmėjams 1909 m. duoda: 1. „LIEUVOS UKININKO“ 52 numeriu. 2. „ŽEMĖS“ 26 numerius. 3. „MOKYKLOS“ 12 numeriu. 4. „KALENDORIŲ“ 1910 metams. 5. Šešeriopų daržovių sėklų išbandymui. 6. Toliau žada dar duoti daktariškų pamokinių ir knygelų priedais. (Žiūr „L. U.“ N 11-09).

„Lietuvos Ukininkas“ rašo apie visus svarbiausius Lietuvos gyvenimo reikalus ir apie Rusijos vyriausybės darbus, taipgi apie Amerikos, Prusų, Anglijos, Transilvijos ir kit. lietuvių gyvenimą. Ne užmiršta ir kit valstijų svarbesnius atsitikimus. Taip pat spaudina moksliskus straipsnius, apysakas - Žemaitės, L. Pelėdos ir kt. Iš V. Dumos darbų pranešimus prižiūri mūsų atstovai - A. Bulota, P. Keinys, J. Požėla. Dar duoda visokius patarimus ir atsakymus teisių (bylų) dalykuose per žinomus advokatus: A. Bulotą, P. Leoną, J. Vilešį, ir adv. pag. L. Ciplijanską.

„Žemeje“ skaitytojai randa visokius naudingus straipsnius apie ukio vedimą, gyvulių užlaikymą ir visokių ukio reikaluose patarimų ir atsakymus ant skaitytojų klausimų. „Žemeje“ veda mokytojas agronomas Dar „Žemeje“ buna daktarų straipsniai apie sveikatos užlaikymą.

„Mokykla“ užsima mokyklų ir auklėjimo reikalais. „Mokyklą“ veda mokytojų kuopa.

„LIETUVOS UKININKAS“ verta turėti kiekvienam lietuviui kaip Lietuvoje, taip ir Amerikoje.

AMERIKOS LIETUVIAI gerai padarys užsisakę „Lietuvos Ukininką“ sau ir savo giminėms ir pažastimams, pasilikuslems Lietuvoje.

„LIETUVOS UKININKUI“ leisti 1908 m. susivėrė tam tikra BENDROVĖ („FELICJA BOR KEVIČIENĖ, KAZYS GRINIUS ir Ko.“) Kas įsirašo į tos Bendrovės narius ir įneša nemažiau kaip 25 rub., tas „Lietuvos Ukininką“ gauna dovanai. (B-ės įstatai „L. U.“ NN 10 ir 11, 08). Pasžiūrėti siunčiame vieną „L. U.-ko“ numerį DOVANAI.

Pinigus mes priimame ir „money orderiais“, tik visuomet ant „money orderio“ turi but parašyta, kieno tie pinigai. ADRESAS: Vilnius, „Lietuvos Ukininko“ Redakcija.

Knygu Katalogas.

Adomas Micekovičius (1798-1867). Jų gyvenimas, raštai ir darbai. Parasė A. J. Daubaras. Plymouth, Pa. 1902, p. 40 15c

Mythai, pasakos ir legendos Žemaitijai. Surinkti ir išleisti per D. Edm. Veckenstedtą, vyresnįjį senovinių kalbų mokytoją prie Nikolajaus gimnazijos Liepojuje (Kursė). Yra tai aktyviausios ir juokingiausios senovinės pasakos apie visokius stebuklus ir prajovus, apie darbus gerų ir pikty dvasių, apie Laimę, Laimės, Raganas, Vilkalokius ir t. t. Lietuviškai išguldė J. Šilupas M. D. Plymouth, Pa. 1897, pusi. 190 50c

ZMIJEJCZNIK. RATTLESNAKE LIMENT. Toliausia Nueisi. SU DIEVU IR TEISEBE.

Geriausias Linimentas arba PAIN EXPPELLERIS ant sviesto nuo visokių GALVOS skaudėjimų, KAULŲ, PERSALIMO, REUMATIZMO, STRENUJŲ SOPĖS, SAUSGELIŲ, KAKLO, GALVOS SUKIMO IR DIEGLIŲ. Jeigu nori ligoje ir nelaimėje pasigelti, neįsiskok rodos pas kokius nemokėjus žydėlius ar kryžius arba tiesiai prašyk savo ločną vietauti, reikalaujamas tikrų grynu ir gydantių vaistų — pas ALBERTĄ G. GROBLEVSKĮ, Plymouth, Pa.

DIDŽIAUSIA IR SENIAUSIA LIETUVIŠKA AGENTURA. PARDUODA ŠIFKORTES ir SIUNČIA PINIGUS. Ofisas 120-124 Grand Street, BROOKLYN, N. Y. Ofisas 224 E. Main Street, PLYMOUTH, PA. PINIGU SIUNTIMAS. Siunčia pinigus į visas svieto dalis, sangiai, greitai ir pagal tos dienos kursą. Norinti siųsti pinigus į krajų savo giminėms arba pažįstamiems — siųsk juos per mūsų ofisą, o greičiausiai ir saugiausiai nueis, ir ne vien vietiniai, bet ir iš kitų kraštų per čia pinigų siunčia, todėl kad per čia siunčiami pinigai greičiausiai nueina.

Albertas G. Groblewskis. Cor. Elm and Main Sts. Plymouth, Pa.

J. J. Pauksztis ir K. Brazys. 120-124 Grand Street, Brooklyn, N. Y. 224 E. Main Street, Plymouth, Pa. Rašydami su bent kokiais reikalais visada adresuokite šiteip: J. J. Pauksztis ir K. Brazys, 120-124 Grand Street, Brooklyn, N. Y. 224 E. Main Street, Plymouth, Pa.

Nauji Tautiški Paveikslai. Naujai atspausdinti, labai gražūs. 1. Didis Lietuvos Kunigaikštis Vytautas. 2. Didis Lietuvos Kunigaikštis Keistutis. 3. Didis Lietuvos Kunigaikštis Algirdas. 4. Didis Lietuvos Kunigaikštis Gedeminas. Paveikslų miera 22x28 colių. Prekė 35c. košanas. Paveikslas revoliucijos Lietuvoje, didumas 22x28. Prekė \$1.00. Pinigus prisiusdamas adresuok: J. J. PAUKSZTIS & CO. 224 E. Main st. PLYMOUTH, PA.

BROLIAI, PAS SAVO! Tikras Lietuviškas Dzegormeisteris ir Aukšorius. duodu žinoti, jog uždeju krautuvis visokių tavorų, kaip tai: žiedų šliubinių, susiždevavimo ir išsodinų visokiais akmenais ir deimantais. Visokių broškų, spilkų kaip vyrams taip ir merginoms. Lengvųjų aukšnių ir pauksiuotų ant 10 metų. Užlaikau muzikaliskus instrumentus, armonikus, skripkas, muzikaliskus boxus, klernatus ir teip toliaus. Prilaukau visokius akuliorius dėl visokių akių, kaip akulistas praktikavojes ant to. Esu išsipraktikavojes per 27 metus ant taisymo dziegorių, dziegorių, brošku, spilkui ir t.

WALTER A. SAXON, Garsiausias advokatas apielinkyje kuris laimejo suniktausias provas. 217 Havemeyer St., Huber Building, Opposite Williamsburg Bridge, BROOKLYN, N. Y. Telephone: 6271 Williamsburg

„VIENYBES LIETUVNIKŲ“ AGENTAI. W. Sarpalius, Alden, Pa. Baltimore, Md. 521 W. Baltimore st. P. Glaveckas 635 W. Lombard st. Lit. National Library, 646 W. Lombard st, Brooklyn, N. Y. E. Fromas, 73 Grand St. T. Jarmala, 217 Berry St. Cambridgeport, Mass. S. Gritz, 541 Main St P. Bartkevičius, 719 Main st. Chicago, Ill. Jos. Valmeris 188 W. 18-th st. P. M. Keitis, 221 Wabansig Ave M. M. Juška, 1289 W 22 st. Elisabeth, N. J. Dom. Boczkus, 211 1-st St. E. St. Louis, Ill. K. J. Baranauskas 452 Collinsville ave Easton, Pa. Feliksas Raulynaitis, Box 196 Kenosha, Wis. M. K. Petruskas, 918 Gunie st. Montello, Mass. B. P. Miškinis, Box 124 Newark, N. J. V. Ambrazevičia, 178 Ferry st. New Britain, Conn. M. J. Czeponis, 21 Pleasant St J. Maziška, 28 Connerston st. New York. J. M. Danielius, 451 W. 19-st Naugatuck, Conn. A. Levandauskas. Pittsburg, Pa. J. G. Miliaukus, % Union Saving Bank. Scranton, Pa. J. Petrikis, 1514 Ross Ave So. Boston, Mass. N. Gendrolis, 224 Athens St Turners Falls, Mass K. P. Szimkonis, box 671 Waterbury, Conn. J. Zementauckas, 39 W. Porter St. Worcester, Mass. Chas. Zemaitis, 45 Ward st. KELIAUJANTI AGENTAI J. Stasiulevičius V. K. Račkaukas.

PROVU KANCELIARIJA. MES APDIRBAM PROVAS IŠ VISU AMERIKOS DALIŲ. Didžiausias provos yra tų mūsų prietelių, kuriuos patiko nelaimė ir jie trojio kojas, rankas, akis arba kaip kitaip tapo labai pažeisti dirbant fabrikuose, kasyklose (mainose) arba keliaujant ant geležinkelii. Tokiuose atsitikimuose kogreičiausia duokite žinią mums, nes mes užsiimam tokiomis provomis ir už žmonių sužeidimus (koliestvas) jeims atprovojam nuo vieno šimto iki penkiolikos tukstančių dolerių. Jeigu kurie esate sužeistais du metu atgal, ir už tai mes jums atjieskome už sužeidimus. Del reikalų mūsų ofisas yra atidarytas nuo pirmos (1) val. po pietų iki keturių (4) po pietų. Rodą kiekvienam duodam dyka. Jeigu kurie negalite pribui paskirtomis, minėtomis valandomis, tai prašom parašyti, kurią valandą jūs mislijat pribuiti, o mes jįs palauksime ofise, dieną ar vakare.

MOKINKIMĖS PATYS Gramatika angliškio kalbos mokintis be mokiniojo (apdaryta) \$1.00. Vaikų Draugas arba kaip mokintis skaityti ir rašyti be mokiniojo 15 c. Naujas Budas mokintis rašyti be mokiniojo..... 10 c. Aritmetika mokinimuisi rokundu, su paveikslais (apdaryta)..... 85 c. Pinigus siųskit per Money Order šiuo adresu P. Mikolainis, New York City.

THE LACKAWANNA Parankiausiai geležinkelėi European keliaujantiems. Linijos sueina prie Trans-Atlantiškųjų laivų. Nebrangiai perdavinėja bagažą ir perveža pasażierius. The Road of Anthracite (Kietųjų anglinių kelias). Trumpiausias kelias į Buffalo. Tiesiai į Scrantoną ir Anglijų Sritį. Tarpe New Yorko ir Buffalo penki traukiniai kasdien. Tarpe New Yorko, Chicago ir Vakarų keturi traukiniai kasdien. Tarpe New Yorko, St. Louis ir Pietvakarių, kasdien. Tarpe visų vietinių Punkty nuolatintis ir parankus susineikimas. Artymesnių informacijų apie kainas, traukinių begiojimą, etc., kreipkitės pas savo vietinį agentą arba rašykite pas: George A. Cullen, General Passenger Agent, 90 West Street, N. Y.

John W. Saukaitis. 87 Nassau St, NEW YORK. Tel. 8357 Cortland. Skaityk o zinosi viska. Jagu neturi mano katalogą rašyk šėndien o apturėtai gerensių armonikų, skripkų, klernetų, tribų, koncertinių ir daugybę kitokių muzikaliskų instrumentų. Cisto aukso 14 K. Šūpinčių žiedų, dziegorių, lengvųjų, spilkų, kolcikų, kompasų aukšnių ir pauksiuotų, gerų britvių, visokio skriausis drukavojimo masyukų, albumų portretam, revolverių, šaudyklų, guminių liorių, adresam pečiųii, istoriskų ir maldaknygų koku tik randasi lietuviškų kalbot, gražių popierių del rašimo gromatų su pukekaisiis apskaitymais ir dainoms su drukuotais optink konvertais tuzinas už 25c ir tuzinai už \$7.00, 1000 už \$3.00. Lietuviška biblija arba šventas raštus nepor naujo testamento lietuviškom literom puslap. 1127 drucei abadyta, prekė su prisuntimu \$3.00. Elektrikinis žiedas nuo reumatizmo, sudrūtinimo knuo, atgaivinimo krauju, sutaisimo nervu ir daugybę kitokių ligų. Tukstančiai žmonių dėkavoja už išgydymą. 14 K. pauksiuotas ant 20 metų prekė \$3.00, prasto \$1.00. Pristykite savo tikrą adresą ir už 5c. markę o apturėtai šio meto katalogo dyka su 450 paveikslais ir 1000 naujūdu daktų. Šiornikam, agentam ir pedilioriam parduodu visokius tavorus labai pigiai. Reikalaujami viska pas tikra lietuvi gausite, teisingus tavorus.

PUIKUS HOTELIS Andriaus Milisauko. Visada šaltas alus, skani arčiau, pelius, porteris, visoki vrynai ir kvėpianti cigarai. Lietuviai vietiniai ir atvažiavė iš kitur, nepamirškite šios puikios vietos. 16 Baltimoro st. Wilkes-Barre, Pa. Priekal Central Dypa

